

Afzender

Johan van Hartskamp
p.a. elia.cuny@politie.nl
06-18183533

Ontvanger(s)

Leden driehoek Utrecht

Rubricering

Politie Intern

Datum 5 juni 2025
Ons kenmerk Typ Ons kenmerk
Uw kenmerk Typ Uw kenmerk

Behandeld door Elia Cuny
Kopie aan Typ Kopie aan
Bijlage(n) Typ Aantal bijlagen (getal)

Onderwerp Terugkoppeling TDA Drift 13 van 19 mei

Geachte leden van de driehoek Utrecht,

Hierbij informeer ik u over de afloop van de maatregelen zoals die op 19 mei 2025 zijn ingesteld in verband met het beëindigen van de bezetting van Drift 13. Tevens is van deze inzet beeldverslag beschikbaar.

TDA

Ter beëindiging van de bezetting werd een Team Districtelijke Aanpak (TDA) ingericht. Dit TDA werd voorgezeten door de Operationeel Commandant (OC) H.S. van de Voorde, onder verantwoordelijkheid van de districtschef J.J. van Hartskamp. De OC was verantwoordelijk voor de voorbereiding en de uitvoering van de beleidsbeslissingen. Daartoe voorzag hij de driehoek van de informatie die noodzakelijk was om het beleid te kunnen bepalen en de strategische beslissingen te kunnen nemen.

Sinds woensdag 7 mei vond er een demonstratie plaats in de binnentuin van de Universiteitsbibliotheek Utrecht. De doelstelling van de demonstranten was om het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht te bewegen tot het volledig verbreken van alle banden met Israëlische universiteiten en instellingen. Op maandag 19 mei omstreeks 13.15 uur veranderde de situatie en bezette een groep activisten het gebouw van de Faculteit Geesteswetenschappen aan de Drift 13. Hierdoor was er niet langer sprake van een te beschermen en faciliteren demonstratie, maar van een strafbaar feit; lokaalvredebreuk. Uit eerdere acties van pro-Palestijnse activisten is gebleken dat zij schade aanrichtten bij panden, vorderingen niet opvolgden, fysiek geweld gebruikten tegen politieambtenaren en in- en uitgangen barricadeerden, waardoor onder meer hulpdiensten werden belemmerd.

Verloop maatregelen*In en voor Drift 13*

De opdracht voor het politieoptreden was het zo gefaseerd, de-escalerend en gewelddoos als mogelijk beëindigen van de bezetting. Het strafbare feit gepleegd door pro-Palestijnse activisten startte om 13.15 en bestond uit het bezetten het gebouw aan de Drift 13. Daarnaast werd ook de toegang tot de hoofd- en achteringang geblokkeerd. Er waren circa 50 personen in het pand. Daarnaast stonden ongeveer 100 personen voor het pand. Zowel in als voor het pand droeg een deel van de personen gezichtsbedekkende kleding.

Omstreeks 16:30 uur werd door de aanwezige politie met de woordvoerders van de activisten besproken, dat het bestuur van de universiteit wilde dat de bezetting van het pand werd beëindigd. Hierop gaven de woordvoerders van de activisten aan dat zij een formele vordering wilden ontvangen. Om 17:17 uur heeft de voorzitter van het

College van Bestuur (CvB) van de Universiteit Utrecht (UU) de eerste vordering gedaan. Om 17:38 uur werd een tweede vordering gedaan. Tijdens deze vorderingen uitten de activisten zich verbaal en non-verbaal op een wijze die strijdig was met de vordering om het pand te verlaten. Er werden personen en goederen tot het pand toegelaten. Tevens werden er leuzen geroepen en boegeroep geuit. Daarnaast werd er via social media opgeroepen om zich bij de bezetting aan te sluiten, inclusief het meebrengen van goederen die verblijf in het pand konden faciliteren. Ter plaatse, nabij de geplande uitgang en dicht bij de toegangsdeur, was door de demonstranten of bezetters huisraad opgesteld.

Om 18:33 uur volgde na de derde vordering nog een dialoog tussen woordvoerders van de activisten en de voorzitter van het CvB. Alle vorderingen werden zowel in het Nederlands als Engels gedaan. Om 18:49 uur deed de politie haar eerste vordering. Om 19:01 uur volgde de tweede vordering. De laatste vordering werd door de politie gedaan om 19:21 uur. De vorderingen waren gericht op het verlaten van het pand en verwijderen van personen uit de direct omgeving van de toegangsdeur. Bij de vorderingen werd meermaals gewaarschuwd voor het gebruik van geweld. Alle vorderingen werden zowel in het Nederlands als Engels gedaan. Ten tijde van de vordering bleef de groep voor de toegangsdeur staan, arriveerden er personen, bleef het pand bezet en werden er leuzen geroepen. Na de laatste vordering kwam gelijktijdig een persoon, niet zijnde van de politie die de activisten verzocht om zich te verplaatsen en dat de politie anders geweld zou gebruiken. Hierop werd deze persoon uitgejouwd, er werden leuzen geroepen en de activisten bleven staan.

Nadat de laatste vordering niet werd opgevolgd, werden de activisten voor het pand met de hand weggeduwd door de politie. Dit stuitte op verzet: vanuit de groep werd naar voren bewogen en er werd door hen fysiek tegengeduwd. Hierna werd er door de politie met de wapenstok - horizontaal in de handen - opgeduwd. In deze situatie werd door de activisten gegrepen naar de wapenstok van de politieambtenaren, waarna politieambtenaren over gingen tot het slaan met wapenstok. Tijdens deze inzet bewoog de groep zich niet vrijwillig in gewenste richting. Integendeel, zij bewogen met kracht in tegengestelde richting en drongen daarbij in de richting van de politie. Er werd fysiek contact gemaakt: een aantal activisten duwde tegen de politie aan, en in enkele gevallen werd een politieambtenaar vastgepakt of geraakt door een schop of slag. Door deze geweldsaanwending van de politie werd na enige tijd de toegangsdeur van het pand vrijgemaakt en een veilige werkruimte gecreëerd. Zowel de voorzijde als de achterzijde van het pand bleken gebarricadeerd. Omstreeks 19:55 uur verschaftte de politie zich toegang tot het pand en trad zij naar binnen.

In het pand troffen politieambtenaren lexaan 'schilden' en stokken aan. Ook bleken diverse (nood)deuren geblokkeerd met spanbanden, sloten, stukken houten en kantoormeubilair. Daarbij werd een opgestelde constructie aangetroffen met een brandblusser die kennelijk bedoeld was om als een zogeheten 'boobytrap' tegen de komst van de politie te dienen. Alle verdachten van lokaalvredebreuk bevonden zich in één ruimte op de begane grond. Hen is meermaals en meertalig opgeroepen dat zij de kans kregen om zelfstandig te vertrekken. Nadat bleek dat verdachten hier geen gehoor aan gaven, werd hen aangezegd dat zij waren aangehouden voor lokaalvredebreuk en dat zij verplaatst zouden worden naar een politielocatie. Hen werd aangegeven dat ze vreedzaam zouden worden begeleid als ze meeliepen naar de bus. Indien zij niet vreedzaam zouden meelopen naar de bus, zouden zij met eventueel geweld worden verwijderd uit het pand en verplaatst naar de bus. Ook deze oproep werd zowel in het Nederlands als Engels gedaan.

Hierop meldden enkele verdachten zich en vertrokken, zoals aangegeven, rustig en zonder geweldstoepassing met politieambtenaren richting de bus. Toen zich vervolgens niemand meer aanmeldde, werd nogmaals gevraagd of er nog iemand vrijwillig wilde meewerken. Politieambtenaren constateerden dat niemand reageerde, dat verdachten elkaar met kracht vasthielden en dat er leuzen werden geroepen. Daarop zijn de verdachten met de benodigde mate van geweld losgemaakt van de groep en begeleid naar de bus. Hierbij was een groep die met toepassing van lichte geweldsaanwending konden worden aangehouden en verplaatst en er was een groep die zich zwaar verzette tegen de aanhouding en verplaatsing. Tijdens het losmaken pakten de verdachten elkaar telkens opnieuw vast, en verzetten zij zich door met kracht te duwen en te trekken in tegengestelde richting als waarin de politie hen trachtte te bewegen. Een enkele verdachte kneep een politieambtenaar of verzette zich dusdanig dat zelfs de extra getrainde aanhoudingseenheid met meerdere leden moeite had om de verdachte onder controle te krijgen. Hierbij werden met armen en benen krachtige zwaaiende bewegingen gemaakt, waarbij politieambtenaren zijn geraakt. In totaal waren er 49 aanhoudingen voor lokaalvredebreuk verricht. Het

aanhouden en begeleiden van de verdachten naar de bus begon omstreeks 21:00 uur en duurde tot 21:15 uur.

Geweldaanwending rondom de bus

Nadat alle 49 verdachten in de bus waren geplaatst zagen politieambtenaren dat de bus, waarin de aangehouden verdachten zaten en die weg moest voor ter voorgeleiding aan de hulpofficier, geblokkeerd werd door activisten die buiten verzameld waren. Activisten die zich aanvankelijk voor het pand aan de Drift 13 en aan de overzijde van de gracht ophielden, verplaatsten zich richting de gereedstaande bus. Zij bevonden zich daar op een korte afstand van de bus, waardoor er nauwelijks (veilige) werkruimte overbleef voor de politieambtenaren die de verdachten via de inmiddels geopende hoofdingang naar de bus begeleidden en hen daarin plaatsten.

Politieambtenaren kregen de opdracht om deze groep zonder wapenstok te verplaatsen. Op het moment dat deze opdracht gegeven werd, was de groep activisten die op de busbaan stond, al meermaals gewaarschuwd de busbaan te verlaten. De groep activisten was van een grootte van ongeveer 100 tot 150 personen. Politieambtenaren hebben opnieuw de groep die de bus blokkeerde gesommeerd dat ze de busbaan moesten verlaten. Hieraan werd eveneens geen gehoor aangegeven. Groepen personen bleven op de busbaan en blokkeerde de bus. Ook legden en gooiden zij meermaals goederen op de busbaan om de weg te blokkeren, zoals een betonblok, een afzethak, een rijplaat, vuilniszakken en kleinere voorwerpen. In de bus zaten 49 aangehouden verdachten en enkele politieambtenaren om deze onder controle te houden. Met name vanuit veiligheidsrisico's was de noodzaak om deze bus snel weg te krijgen groot.

Om de bus een vrije doorgang te verschaffen, werden de activisten door politieambtenaren geduwd en getrokken naar een kant om de rijrichting van de bus vrij te maken. Tijdens dit opduwen en trekken werden enkele politieambtenaren geslagen door de activisten en kreeg 1 politieambtenaar een zak met afval tegen het hoofd gegooid. Om de bus af te schermen werden tussen de groep en de bus enkele ME-bussen gereden. Nadat de weg vrij was gemaakt trok de bus op, maar renden enkele activisten om de politieambtenaren heen in een poging de bus wederom te blokkeren. Dit lukte een paar personen. Een aantal anderen probeerden om de deuren van de bus met arrestanten open te trekken. Na een korte achtervolging werden deze mensen bij de bus verwijderd. Hier werd 1 aanhouding verricht voor belemmering. Bij het geweld rondom de bus werd ook constant mondeling opgeroepen aan de demonstranten om zich te verwijderen en werd gewaarschuwd voor de inzet van geweld. De totale groep van meelopende personen bleef al deze tijd rond de 100 tot 150 personen. Om 21:29 uur werd het pand afgesloten en trok de politie zich terug.

Nota bene: Tot nu toe zijn er nog geen aangiften tegen de politie binnengekomen. Wel zijn er meerdere meldingen gedaan door politieambtenaren die aangeven mishandeld en beledigd te zijn.

Opsporing

Tijdens de maatregelen ten behoeve van het beëindigen van de bezetting van Drift 13 zijn er meerdere aanhoudingen verricht. In totaal zijn er 50 personen aangehouden ter zake de volgende feiten:

- 49 aanhoudingen voor lokaalvredebreuk;
- 1 aanhouding voor belemmering.

Afbouw maatregelen

De maatregelen vanuit het TDA zijn vanaf 22:15 uur afgebouwd waarna de situatie is overgedragen aan de staande organisatie.

Ingezette capaciteit

Er zijn ten behoeve van deze inzet ongeveer 120 politieambtenaren ingezet, waaronder de volgende operationele inzet 'op straat':

- 1 peloton Mobiele Eenheid
- 1 sectie Aanhoudingseenheid
- 1 groep Technische Eenheid
- 1 koppel verbindingseenheid
- 1 koppel onderhandelaars
- 1 droneteam
- 1 liaison crisisteam Universiteit Utrecht

Sectorhoofd district Stad-Utrecht,

J.J. van Hartskamp

